

en hållbar utrikes och försvarspolitik

stämprogram

Partistämman 2015

En hållbar utrikes- och försvarspolitik

Världen har blivit bättre

Den arabiska våren inleddes 2010 i Tunisien och spred sig till flera länder i Mellanöstern. Det var en rörelse som krävde förändring, inflytande och mer demokrati. Den förändringsvåg som fick mångas hopp att tändas dämpades allt för snabbt när den arabiska våren övergick i en arabisk vinter. Denna bild är dock inte unik för Mellanöstern utan liknande utveckling har vi kunnat se på andra håll i världen. Där en utveckling mot mer frihet, demokrati och samarbete har bytts mot ett styre som är allt mer auktoritärt och isolerat, en utveckling som vi menar är oroande.

Det är lätt när man läser nyheterna på morgonen att det känns som om världen är oförbätterlig och internationellt engagemang inte lönar sig. Då är det viktigt att komma ihåg att världen ändå har blivit en bättre plats för fler människor att bo på. Den extrema fattigdomen minskar, hungern minskar och barnarbetet minskar. Detta gör också att allt fler människor har tillgång till mat och arbete, fler barn kan gå i skolan och fler kvinnor överlever graviditet och förlossning. Livslängden ökar, barnadödligheten minskar när fler människor bland annat har tillgång till malarianät. Det är inte bara allt fler barn och ungdomar som går i skola utan de går också längre i skolan. Fler länder börjar dessutom ta de första stegen mot demokratisering. Handeln ökar i världen och allt fler länder blir mer och mer beroende av utbyte med varandra. Sverige som land har blivit rikt på frihandel och på att bejaka öppenhet mot omvärlden. Det har varit nyckeln till våra framgångar men är i minst lika hög grad nyckeln till vår framtid. Vi står upp för frihandels principer eftersom vi vet att det är avgörande för människors välbefinnande runt om i världen, och att fler kan lyftas ur fattigdom. Därför är det för Centerpartiet en självklarhet att fortsätta arbetet för ökad handel där vi tar bort tullar, handelsstörande subventioner och hinder mot resten av världen.

Centerpartiet vill fortsätta att stärka det svenska internationella engagemanget, förbättra det svenska biståndet och än mer bidra till att trygga fred och säkerhet i världen, eftersom det gör skillnad för människor i deras vardag. Sveriges engagemang stärker kvinnor, stöttar civilsamhället och hjälper till att lägga grunden för människor att starta egna verksamheter. Genom svenskt engagemang ökar möjligheten att starta och utveckla företag och skapa nya jobb. En förutsättning för att fler människor kan lyftas ur fattigdom.

Ett av EU-samarbetets kärnvärden är den fria rörligheten, den öppnar gränser och breddar möjligheter för människor att söka arbete, utbildning och möta andra människor. En större öppenhet är något som skapar fler jobb när nya tankar och idéer skapar nya produkter som enkelt kan säljas på en större marknad. Men EU-samarbetet kan inte bara handla om att människor ska flytta för en att få en bättre framtid, det måste också handla om att vi tillsammans hjälps åt att lyfta människor från fattigdom i sina hemländer. För Centerpartiet är det självklart att bekämpa den fattigdom som gör att människor bland annat känner sig nödgade att lämna hus och hem för att tigga i andra länder. För att motverka detta vill vi se till att EU-medlen används så att de gör störst nytta. Vi vill bland annat att pengar ska kunna delas ut direkt från EU:s socialfond till civila organisationers arbete mot fattigdom utan att de ska behöva förlita sig på hemländer som gör för lite.

Säkerhetspolitiska läget

Samtidigt som allt fler människor lyckas ta sig ur fattigdom har världen blivit allt oroligare och fler tvingas på flykt. Flyktingströmmarna är idag de största sedan andra världskriget. Flertalet konflikter i vår närhet gör att människor tvingas fly när

paramilitära extremistgrupper angriper civila och sprider skräck och förödelse. Fler och fler områden i världen görs osäkra och instabila av dessa gruppers framfart, vilket gör ett vardagsliv helt omöjligt för miljoner människor. Denna utmaning ställer krav på hur Sverige men också EU agerar för att hjälpa de människor som flyr skräcken och terrorn och för att vända de senaste årens negativa utveckling. Sverige ska vara en kraftfull röst för mänskliga rättigheter och driva på världssamfundet att agera för att förebygga, bevara, återskapa och säkra fred och trygghet för människor.

Under de senaste åren har det säkerhetspolitiska läget i Europas närhet och inte minst vår egen närhet förändrats rejält. För några år sedan kunde vi se hur samarbetet i Europa stärktes både innanför och utanför EU:s gränser, denna utveckling har tyvärr avstannat. I stället ser vi hur den liberala demokratin vänds ryggen, rättigheter och öppenhet inskränks och samarbete byts mot konfrontation. Det ryska krig som utkämpas i Ukraina, den av Ryssland olagliga annekteringen av Krim och den ökade mobiliseringen i norra Arktis är bland de tydligaste exemplen. I denna tid av ryska påtryckningar är det extra viktigt att EU står upp för de samarbeten inom ramen för det östliga partnerskapet som finns och välkomnar de länder som söker sig ett än närmare samarbete. När villkoren så är uppfyllda är det självklart för oss att de länder inom det östliga partnerskapet som vill kan få bli medlemmar i EU.

Givetvis påverkar det Sverige och vår närmiljö när våra baltiska grannar känner sig allt mer utsatta och den militära aktiviteten i Östersjön ökar kraftigt. Detta ställer krav på den svenska försvarsförmågan när oroligheterna kryper närmare. Centerpartiet vill att den svenska försvarsförmågan ska stärkas. Detta innebär bland annat att försvaret ska finnas i hela landet och försvaret ska vara tränat för att kunna agera i alla väderförhållanden som finns i vårt land och där vi gör insatser. Vi har varit med och stärkt upp försvarets resurser rejält de kommande åren, men mer kommer troligen behövas. Framöver finns det stora utmaningar vad gäller investeringar och personalförsörjning. Här kommer Centerpartiet fortsatt ta ett stort ansvar.

Under våren 2015 drabbades Europa av flera terrorattacker, bland annat i Köpenhamn och mot tidningen Charlie Hebdo i Paris. Det var attacker mot det fria ordet, mot vår mänskliga rättighet att få uttrycka det vi tycker och tänker och mot det fria samhället. Det är händelser som ställer krav på hur vi agerar för att möta dessa nya hot. I dag kommer hoten i större grad från icke-statliga sammanslutningar och organisationer än som krigshandlingar från andra stater. Hybridkrigsföringen har blivit ett fenomen som vi sett på fler platser runt om i världen. För Centerpartiet är det viktigt att samhället klarar av två viktiga saker samtidigt. Vi måste dels agera för att bekämpa denna nya typ av attacker, terror och krigsföring, men vi måste också se till att vi i vår iver att bekämpa dessa grupper och fenomen inte själva inskränker människors personliga integritet och rätt till ett privatliv.

Allt fler hot och attacker sker digitalt. När allt fler av våra system och inte minst vårt ekonomiska liv sker i digitalt format så ställer det större krav på vår beredskap både civilt och militärt. Den allt snabbare informationsspridningen har lett till att vi i dag också ser tecken på informationskampanjer där desinformation blir allt mer vanligt förekommande. Detta är utmaningar som inte bara kan mötas med åtgärder från det offentliga. Det civila samhället har en viktig roll att spela i det allt större informationsflödet. EU:s gemensamma säkerhets- och försvarspolitik måste utvecklas till att även omfatta gemensamma åtgärder för att stärka cyberförsvar.

Vi lever i en värld där vi riskerar att få se större klimatförändringar som också kommer påverka oss än mer. Översvämningarna har blivit fler, Sverige har upplevt mycket stora stormar genom Gudrun och Per samt genomlidit en av de största skogsbränderna när det 2014 brann i Västmanland. Dessa och andra risker kräver att den civila

krisberedskapen stärks, att staten tar ett större ansvar så att vi kan stärka vår egen förmåga att klara kriser. Det är därför angeläget att t.ex. frågan om livsmedelsförsörjning blir en viktig parameter i civilförsvarsplaneringen.

NATO

Sverige har under flera år byggt sin säkerhet tillsammans med andra. Dels handlar det om det utrikes- och säkerhetspolitiska samarbetet som sker inom ramen för EU och FN men också inom ramarna för det nordiska samarbetet. 1994 anslöt sig Sverige till NATO:s "partnerskap för fred". Sverige är dessutom medlem av EU och omfattas av den solidaritetsklausul som följer av Lissabonfördraget. Ska vi fortsättningsvis bygga vår gemensamma säkerhet tillsammans med andra så krävs det att vi också vågar ifrågasätta tidigare sanningar och gör upp med bilden av att Sverige skulle vara neutralt.

Tiden då NATO stod mot Warszawapakten under kalla krigets terrorbalans är för länge sedan passerad. I dag har NATO som organisation vuxit med många nya medlemmar inte minst i Östeuropa. NATO har dessutom tagit ansvar för en del stora internationella insatser, exempelvis den i Afghanistan. Våra nordiska och baltiska grannar är en del av detta samarbete. Det är i dag endast vi och Finland som inte är medlemmar, samtidigt är vi de länder som står NATO närmast. Den nya finska centerledda regeringen har beslutat att utreda ett NATO-medlemskap. Centerpartiet ser mot bakgrund av NATO:s förändrade roll och det säkerhetspolitiska läget att Sverige startar en process om att söka medlemskap i Nato. I detta arbete bör vi eftersträva ett nära samarbete med Finland, med målet att båda länderna kan bli medlemmar samtidigt.

För oss är det naturligt att Sverige och Finland söker medlemskap samtidigt, dels för att än mer kunna bidra till stabilitet och säkerhet i närområdet men också för att vi än mer ska kunna bidra till internationell säkerhet. Vi har redan idag ett nära samarbete med Finland, ett samarbete som under de kommande åren ska fördjupas. Då är det för oss naturligt att en del av detta fördjupade samarbete också handlar om att tillsammans närma oss ett medlemskap i NATO. Vi kommer även fortsatt verka för att stärka det nordiska säkerhets- och försvarssamarbetet. Samtidigt som vi tar resterande del av Norden in i NATO så bör vi arbeta för att Norden ska förklaras vara ett kärnvapenfritt område, samt likt Norge sätta villkor så att ett NATO-medlemskap innebär att kärnvapen och stationär utländsk trupp inte får finnas på svensk mark. För Centerpartiet är det även viktigt att ett svenskt Nato-medlemskap baseras på bred politisk samsyn.

Ett större internationellt ansvarstagande

I en allt oroligare och konfliktfylld värld tenderar skyddet för de mänskliga rättigheterna att nedprioriteras. I dag står inte världssamfundet upp med samma kraft för mänskliga rättigheter och vi kan se att konsekvenser av att bryta mot dessa tyvärr i allt för stor utsträckning uteblir. Centerpartiet menar att en bra början skulle vara att den internationella brottmålsdomstolen ICC får ett kraftfullare mandat att ställa krigsförbrytare inför rätta.

I dag är det tyvärr inte demokratiutveckling som bäst beskriver situationen på den arabiska halvön och Nordafrika. Det är instabilitet och ett ökat våld som präglar regionen. Detta är en utveckling som måste brytas. Länderna i regionen har ett ansvar för sin egen framtid. Men även världssamfundet och Sverige, bör ta en aktiv roll för att se till att den arabiska vintern återigen kan blomma ut i en arabisk vår. Det Sverige framförallt kan bidra med är utbildning och säkerhetsinsatser. Ska man klara freden långsiktigt handlar det inte om snabbinsatskrig från världssamfundets sida utan att långsiktigt säkerställa en trygg och säker utveckling.

För Centerpartiet kan inte den försämrade säkerhetspolitiska situationen i Europa göra att vi inte är redo att agera i internationella insatser. På kort sikt behövs den svenska

förmågan i exempelvis Mali och i Irak. På längre sikt kan det bli aktuellt med svenskt deltagande i andra insatser.

Framtidens bistånd

År 2015 är ett betydelsefullt och avgörande år för biståndet och klimatet. När milleniemålen går ut i slutet av 2015 kommer en ny agenda med nya mål ta vid, nämligen Sustainable Development Goals – SDG som post-2015 målen kallas. Dessa kommer ligga till grund för en ny gemensam och global utvecklingsagenda. Ett internationellt klimatavtal är viktigt för att möta och hantera klimatförändringarna som hotar stora delar av jorden. Det är viktigt att de nya utvecklingsmålen prioriterar att utrota fattigdom, stärka jämställdhet, bidra till en hållbar tillväxt samt begränsa klimatpåverkan och dess effekter. En viktig målbild är att bistånds- och utvecklingspolitiken ska sträva efter att göra områden och länder biståndsberoende efter 2030.

Biståndet är ett centralt verktyg i arbetet för en rättvis och hållbar global utveckling. Sedan länge har Sverige varit en viktig aktör och bidragsgivare till internationellt arbete för fattigdomsbekämpning och bättre miljö genom bland annat klimatbistånd. Centerpartiet anser att vi fortsatt ska stå upp för att en procent av Sveriges BNI ska gå till bistånd samt att mer resurser utöver detta ges till klimatåtgärder och anpassning. Samtidigt måste vi hela tiden se över våra rutiner kring hanteringen av skattepengarna som går till biståndet så att det gör skillnad i praktiken.

Självbestämmande och mänskliga rättigheter

De fruktansvärda illdåd som vi ser bland annat i Mellanöstern är inget annat än ett stort misslyckande av det internationella samfundet. Många människor har tvingats på flykt och lever i skräck för att deras hem eller flyktingläger ska attackeras.

Terrororganisationen Islamiska Statens agerande i Syrien har utvecklats till en stor tragedi. I Irak har mördandet av yazidier, assyrier, syrianer och andra kristna grupper, kurder och shiamuslimer antagit groteska former. Dödandet och striderna måste få ett slut och FN måste lägga mer resurser för att möta de behov som uppstår med stora flyktingströmmar, speciellt till grannländerna. Samtidigt måste de människor som begår dessa kriminella handlingar ställs inför rätta.

Rätten till självbestämmande är central. Man ska ha rätt att, tillsammans med andra, bestämma över sin egen framtid och sin egen väg framåt. De principer som finns inom folkrätten för att säkerställa rätten till självbestämmande måste vara vägledande för det internationella samfundet. Det blir då självklart för oss att stödja både kurdernas och västsahariernas rätt till självbestämmande och stödja processer som säkerställer detta. När det gäller erkännande av stater är det för Centerpartiet självklart att det är folkrättens principer som gäller.

För Centerpartiet är det också viktigt att vi erkänner och lär av historien. Det är alltid angeläget att påminna varandra om mänsklighetens tillkortakommanden och fruktansvärda illdåd. För oss är det exempelvis viktigt att se att det som hände i Ottomanska riket i början av 1900-talet var ett folk mord och att dessa händelser inte får glömmas. Samtidigt menar vi att det inte är upp till olika regeringar att besluta om andra länders historiska tillkortakommanden eller övergrepp eller genom politiska beslut definiera hur historien sett ut. Det handlar om att aldrig glömma eller att blunda för de fruktansvärda människoöden som följer i skuggan av en konflikt.

Kampen tar inte slut. Centerpartiet kommer alltid att stå upp för människor, för deras rättigheter och möjligheter att utvecklas och klara sig i livet. Centerpartiet vill fortsätta vara en kraft för människors frihet, verka för en säker, trygg och fredlig värld och vara

en garant för att Sverige tar ett stort internationellt ansvar, såväl i utvecklingsarbete som genom internationella insatser.

Centerpartiet vill:

1. Att Sverige arbetar för ökad handel där vi tar bort tullar, handelsstörande subventioner och hinder mot resten av världen.
2. Att Centerpartiet fortsatt står upp för den fria rörligheten inom EU och fortsätter arbetet med att kunna hjälpa de allra fattigaste på plats i sina hemländer genom att förändra reglerna för EU:s socialfonder så att civilsamhället kan ta del av dessa medel utan egen ekonomisk insats och utan att gå via den medlemsstat där verksamheten bedrivs.
3. Att EU tydligt välkomnar länder i Östeuropa att söka närmare samarbete med EU och när villkoren är uppfylla söka medlemskap i unionen.
4. Att den gemensamma utrikes-, säkerhets- och försvarspolitikerna inom EU behöver fördjupas, förstärkas och utvecklas.
5. Att starta en process för att Sverige ska söka medlemskap i Nato. I detta arbete bör vi eftersträva ett nära samarbete med Finland, med målet att båda länderna kan bli medlemmar samtidigt.
6. Att ett svenskt Nato-medlemskap baseras på bred politisk samsyn.
7. Att Sverige fortsatt ska ha beredskap att bidra till internationella insatser för att säkra fred och stabilitet samt motverka terror och extremism.
8. Att Sverige ska stå upp för enprocentsmålet i biståndet samt att mer resurser utöver detta ges till klimatåtgärder och anpassning.
9. Att Sverige, i arbetet med FN:s globala utvecklingsmål SDG (Sustainable Development Goals), ska prioritera att utrota fattigdom, stärka jämställdhet, begränsa klimatpåverkan, stärka hållbar tillväxt samt stärka mänskliga rättigheter och demokrati.
10. Att Sverige ska driva på för en rättvis och varaktig lösning som ger Västsaharas folk självbestämmande samt ha beredskap att positivt pröva ett erkännande av Västsahara.
11. Att Sverige ska stödja processer som inom ramen för folkrätten säkerställer kurdernas rätt till självbestämmande.
12. Att frågan om livsmedelsförsörjningen blir en viktig parameter i civilförsvarsplaneringen
13. Att Sverige verkar för att stärka det nordiska säkerhets- och försvarssamarbetet.